

Værktøj til dialog om stærke sproglige læringsmiljøer

I Silkeborg Kommune er der meget fokus på, at alle vores læringsmiljøer skal være stærkt sprogligt funderede. Den kontinuerlige dialog om, hvordan man skaber et stærkt sprogligt læringsmiljø, er nødvendig også for at leve op til det tværgående tema i Fælles Mål, hvormed sproglig udvikling er obligatorisk i alle fag. Til denne dialog mellem fagprofessionelle er der udviklet nogle udsagn til refleksion. Udsagnene er delt i tre underkategorier, der handler om fysisk miljø, didaktisk rammesætning og sproglig formidling. Udsagnene kan give rigtig god mening at anvende til en reflekterende samtale i klasseteamet om det sproglige læringsmiljø. Man kan bare drøfte udsagnene, men man kan også svare på dem på en skala fra 1-5, hvor 1 er "I ringe grad" og 5 er "I høj grad".

Sproglige og skriftsproglige læringsmuligheder – det fysiske miljø:

- Klassens rum bærer præg af, at sprog, ord, tal og begreber fylder meget i hverdagen, og den sproglige og skriftsproglige læring gøres synlig.
- Klassens rum anvendes bevidst til at repetere og huske viden om sprog.
- Skolens rum anvendes til at styrke et fælles fagligt fokus på sprog.

Sproglige og skriftsproglige læringsmuligheder – didaktisk rammesætning:

Opbygning af forløb:

- Sproglige mål for undervisningen er eksplicite og synlige på lige fod med de faglige mål.
- Forløb struktureres, så der indgår sproglige aktiviteter i starten, undervejs og i slutningen af forløbene.
- Forløb planlægges, så der veksles mellem aktiviteter, hvor eleverne skal lytte, tale, læse og skrive.
- Når det giver fagligt mening, starter forløb op med fælles oplevelser, erfaringer, eksperimenter el. lign., som fagsproget senere kan knyttes til.

På tværs af fag:

- Der arbejdes på tværs af fag med tilegnelse af sprog og ordforråd.
- Der arbejdes på tværs af fag aftalt i klasseteamet med udvalgte fælles sproglige fokusområder.

Deltagelsesmuligheder:

- Undervisningen struktureres og stilladseres, så der skabes deltagelsesmuligheder for alle elever.
- Aktiviteter forklares på flere måder, fx både mundtligt og visuelt, så chancen for, at alle elever ved, hvad de skal, øges.

Mundtlighed:

- Den didaktiske praksis understøtter anvendelsen af mundtlighed i fagene, hvor eleverne har gode muligheder for at øve fagsproget og være sprogligt aktive i undervisningen.
- Eleverne får mulighed for at tale sammen to og to, før de skal besvare spørgsmål eller løse opgaver foran klassen.

Skrivning:

- Skrivning i fagene anvendes som vej til læring.
- Skrivning i fagene modelleres og stilladseres fælles på klassen inden selvstændig skrivning.

Læsning:

- Læsning i fagene modelleres og stilladseres fælles på klassen inden selvstændig læsning.
- Der arbejdes systematisk med, at læseteknik er afstemt efter læseformålet.
- Der arbejdes med elevernes læseforståelsesstrategier på tværs af fag.

Lytning:

- Der arbejdes bevidst med elevernes lyttekompetencer.

Fagprofessionelle refleksioner ift. eget sprog/formidling

- Hvordan formidler du en eksemplarisk version af fagsproget? Hvordan kommer du fra hverdagssprog til fagsprog, hvor eleverne er med?
- Hvilke understøttende sprogstrategier anvender du? Nedsætte taletempoet, holde pauser, modellere sproget ved at sætte ord på handlinger/tænke højt, anvende gestik og billeder/modeller?